

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

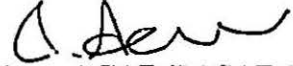
Sayı15409.....
Tarih22.11.2021.....

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 22/11/2021 16:50
Sayı: E-120.10-
0916770

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi'nin Dünya Çocuk Hakları Günü'nde açıkladığı raporda, 2011-2021 yılları arasında 228 çocuğun öldüğü, 64'ünün polis ve askerlerce öldürüldüğü belirtilmiştir. Bu verilerin araştırılması amacı ile Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ve talep ederiz.

Ayşe ACAR BAŞARAN

Batman Milletvekili

GEREKÇE

İHD Diyarbakır Şubesi, Dünya Çocuk Hakları Günü'ne ilişkin hazırladıkları "2011-2021 Tarihleri Arası Silahlı Çatışma Ortamında Çocuklara Yönelik Yaşam Hakkı İhlalleri Raporu"nu şube binalarında yaptıkları basın toplantısı ile açıklamıştır. Basın açıklamasında şu ifadeler kullanılmıştır:

"2011-2021 tarihleri arasındaki süreç içerisinde toplam 228 çocuk yaşamını yitirmiş, bu çocukların yüzde 78'ini erkek yüzde 22'sini ise kız çocukları oluşturmuştur. Yaşamını yitiren çocukların yaş aralığına bakıldığında zaman 0-5 yaş aralığında 30'a yakın çocuğun yaşamını yitirdiği görülmektedir. Yine yaşamını yitiren 6-15 yaş aralığındaki çocukların sayıca fazla olduğu bilançoda görülmektedir. Toplumsal ya da kamusal yaşam içerisinde sokaklarda sosyalleşerek büyümesine devam eden çocukların yaşam alanları onlar için yaşamını yitirdikleri alanlar halini almıştır.

Yaşam hakkı ihlallerinin yaşandığı illere bakıldığında ölümlerin en yüksek olduğu iller Şırnak, Diyarbakır, Hakkâri, Mardin ve Antep'tir. Yaşamını yitiren 228 çocuğun ölüm sebeplerine bakıldığında 64 çocuğun kolluk kuvvetleri tarafından açılan ateş sonucu yaşamını yitirerek ilk sırada, 62 çocuğun ise bombalı saldırılar sonucu yaşamını yitirerek ikinci sırada yer aldığı görülmüştür. Kolluk kuvvetlerinin silah kullanırken kanunun tanımladığı sınırlar içinde ve kademeli olarak silah kullanması gerekirken, bu durumu gözetmeden, yetkisini aşar nitelikte silah kullanması çocukların yaşam hakkını ihlal etmektedir.

Sokağa çıkma yasağı uygulamalarının başladığı 2015 yılı ağustos itibari ile çocukların yaşam hakkı ihlallerinde ciddi bir artış olmuştur. Yaşam hakkı ihlal edilen çocuklarla ilgili idari ve yargı organlarınca, etkili ve adil bir soruşturma yürütülmemesi, faillerinin gizlenmesi ve yargı karşısına çıkarılmaması, suç işleyen kolluk birimlerini adeta cesaretlendirmekte, gerçekleştirdikleri ihlalleri sürdürmeye teşvik etmektedir. Özellikle sokağa çıkma yasakları sırasında çocuklara yönelik gerçekleşen yaşam hakkı ihlallerinin yanı sıra, yaşamını yitiren

çocuklara yönelik temel insani değerlerden uzak yaklaşımın da izahatı olmayacak düzeydedir. 12 yaşında katledilen Helin, saatlerce ağır yaralı halde sokak ortasında bekletilmiş, ambulansın sokağa girişine engel olduğu için yaşamını yitirmiştir. 13 yaşında yaşamını yitiren Cemile'nin günlerce cenazesi derin dondurucuda bekletilmiş, yine 15 yaşındaki Bünyamin'in cenazesi bir cami avlusunda günlerce bekletilmiştir. Olağanüstü şartlar, savaşlar dahil çocuklara yönelik yaşam hakkı ihlalleri hiçbir sebeple izah edilemezdir.

Askeri bölgelerin sivil yaşam alanlarına yakın olması sonucu birçok çocuk savaş artıkları sebebiyle yaşamını yitirmektedir. Türkiye'nin 2004 yılından bu yana taraf olduğu OTTAWA Sözleşmesi gereğince sınırları içinde bulunan kara mayınlarını 2014 yılına kadar temizleme taahhüdünde bulunmasına rağmen bu süre içinde kara mayınlarının temizlenmesi konusunda somut herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Özellikle sınır hattında bulunan şehirlerde kara mayınlarının temizlenmemiş olması nedeniyle onlarca çocuk yaşamını yitirmiştir.

Çocukların yaşam hakkını en çok tehdit eden durumlardan birisinin de zırhlı araçların sivil yerleşim alanlarında çok yoğun bir şekilde bulundurulmasıdır. Zırhlı araç çarpmalarının çocukların birincil yaşam alanlarında mahallelerde, hatta bunun ötesine geçerek özel alanlarında, evlerinde gerçekleştiği birçok ihlal söz konusudur. Olağanüstü güvenlik tedbirlerinin alındığı, olağanüstü hal uygulamalarının ağır ihlal ürettiği bölge kentlerindeki yaşam alanında, zırhlı aracın trafik düzenine aykırı kullanımından, zırhlı aracı kullanan kamu görevlilerinin yeterli teknik birikimden yoksun olması ve bu araçları kullanırken gerekli özeni göstermemesi gibi sebeplerle birçok çocuk zırhlı araç çarpması sonucu yaşamını yitirmiştir.

Çocuğun üstün yararını ve sağlıklı bir ortamda yaşama hakkının tümüyle ihmal ve ihlal edildiği bu tabloda suçların tespiti amacıyla bir araştırma yapılması ve sorunların çözülmesi üzerine düzenlemeler yapılması şarttır.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Tham
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	S. D. S.
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Çelik
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	K. Peköz
5	HABİP EKSİK	İĞDIR	H. Eksik
6	SIDIK TAŞ	SİİRT	S. Taş
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	N. İmir
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	H. Kaçmaz
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. Tosun
11	RIDVAN TURAN	MERSİN	R. Turan
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Koç
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ö. Öcalan
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	M. Orhan Işık
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. Aydemir
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Z. Özen
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	D. Canbaz Kaya
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	M. Çepni
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	A. Kenanoğlu